

Plenumvergaderingen van 18 & 19 maart 2005

In 2005 en 2006 worden de plenumvergaderingen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad in Den Haag gehouden. 2005 zal ook een feestelijk jaar zijn aangezien de Raad op 5 november aanstaande zijn vijftigjarig bestaan zal vieren. Het Beneluxparlement kwam weliswaar voor het eerst bijeen in 1957, maar werd opgericht op 5 november 1955. De nieuwe voorzitter, de heer Frans de Nerée tot Babberich, herinnerde daaraan in zijn openingsrede aan. op 18 maart 2005.

De heer Bart Tommelein (België) pleitte voor betere betrekkingen met de pers om aldus haar aandacht op de werkzaamheden van de Benelux te vestigen.

Het Beneluxparlement boog zich onder meer over de samenwerking op het gebied van het buitenlands beleid. De Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken, de heer Bot, hield eraan diverse leden, zoals de heer Louis Siquet (België), die betreurden dat de antwoorden van de ministers op bepaalde vragen om uitleg uitblijven, gerust te stellen. De heer Bot herinnerde eraan dat tijdens de werkzaamheden van de Europese Conventie specifiek naar de Beneluxsamenwerking werd verwezen. Toch stelde ook de voorzitter van het Beneluxparlement, de heer de Nerée tot Babberich, de vertraging waarmee het Comité van ministers op de aanbevelingen van de Vergadering antwoordt, aan de kaak. Het Beneluxparlement heeft op 4 december 2004 een aanbeveling aangenomen waarin de drie regeringen worden verzocht het ontwerp van overeenkomst over het grensoverschrijdend ambulancevervoer snel te ondertekenen. Toen de Belgische minister van Volksgezondheid, de heer Rudy Demotte, daarover in de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers werd bevraagd, antwoordde hij dat dit dossier tegen eind 2005 zou moeten zijn afgerond.

De nieuwe voorzitter van de Baltische Assemblée, de heer Andres Taimla, nam eveneens het woord tijdens deze lentesitting. Hij herinnerde aan de uitstekende betrekkingen tussen het Beneluxparlement en de Baltische Assemblée die meer dan tien jaar geleden werd opgericht. In december 2004 werd in Oslo de Trilaterale Energie Conferentie van de Noordse Raad, de Baltische Assemblée en het Beneluxparlement gehouden. De heer Jean Eigeman (Nederland) stelde de resultaten van die Conferentie voor.

Grensoverschrijdende politiesamenwerking

Mevrouw Ine Aasted-Madsen (Nederland) bracht namens de commissie voor Justitie en Openbare Orde verslag uit over het Verdrag van 8 juni 2004 dat de drie Beneluxlanden op het gebied van grensoverschrijdende politiesamenwerking hebben gesloten. Al in 1999 had Nederland en België te Bergen op Zoom een bijzonder en tijdelijk Verdrag ondertekend om de veiligheid op het Europees voetbalkampioenschap in 2000 te handhaven. Een soortgelijk, maar permanent Verdrag voor de toekomst leek wenselijk. Het Verdrag van 8 juni 2004 dat gestalte geeft aan die wens, werd door de parlementen van België en Luxemburg goedgekeurd en wordt al voorlopig toegepast in Nederland. Het Groothertogdom kan, dankzij deze snelle tenuitvoerlegging, nu reeds voor zijn voorzitterschap van de Europese Unie rekenen op de steun van de Belgische federale politie voor een aantal taken die verband houden met de ordehandhaving. Het Verdrag voorziet tevens in bijstand die gepaard gaat met duidelijke operationele bevoegdheden, uitwisseling van informatie, een rechtstreekse en geautomatiseerde toegang tot de registers waar de voertuigen zijn ingeschreven, de

mogelijkheid beschermingsopdrachten voor personen (VIP) op het grondgebied van een ander land uit te voeren en de organisatie van gemengde patrouilles of gemengde controles om de grensoverschrijdende criminaliteit te bestrijden. Het verdrag voorziet bovendien in de uitbreiding van de regelgeving met betrekking tot de liaisonofficieren in de zin van artikel 47 van het akkoord tot uitvoering van Schengen (contactambtenaren).

Artikel 9 van het Verdrag voorziet in de mogelijkheid de gaststaat middelen en materiaal zoals waterkanonnen, wegversperringen of pantservoertuigen ter beschikking te stellen; ambtenaren van de verzendstaat en van de gaststaat kunnen de verstrekte middelen en het materiaal gebruiken. Het grensoverschrijdend optreden dient echter altijd te gebeuren binnen de grenzen die het nationaal recht van de gaststaat voor een dergelijk optreden oplegt. Nederland stond erop bepaalde activiteiten tot de grensstreek te beperken, terwijl voor België en Luxemburg het Verdrag voor het hele grondgebied geldt.

In een eenparig aangenomen advies vraagt het Beneluxparlement aan de betrokken ministers op de hoogte te worden gehouden van de akkoorden die de bevoegde autoriteiten van de contracterende partijen op grond of in het kader van het Verdrag hebben gesloten om het ten uitvoer te leggen, alsook dat jaarlijks verslag zou worden uitgebracht over de efficiency en de gevolgen van het Verdrag in de praktijk. Het eerste verslag moet eind 2005 aan het Beneluxparlement worden bezorgd. In afwachting zal de bevolking de komende weken worden ingelicht en, tijdens de herfst, zou de commissie voor Justitie en Openbare Orde van het Beneluxparlement als waarnemer willen kunnen deelnemen aan een van de grensoverschrijdende interventieoefeningen van de politie. Een aanbeveling over het Verdrag van 8 juni 2004 wordt aangenomen door de Beneluxraad.

In een artikel in de Belgische krant *De Standaard* van 26 januari 2005 wordt de weigering van Nederland om te antwoorden op een vraag om informatie van het parket van Dendermonde met betrekking tot een vonnis in een zaak van cocaïnehandel te Dendermonde, aan de kaak gesteld. In zijn antwoord op een interpellatie over deze zaak van de voorzitter van de commissie voor Justitie en Openbare Orde, de heer Frans Weekers (Nederland), riep de Nederlandse minister van Justitie, de heer Donner, het bestaan in Nederland in van een gelijklopend onderzoek. Toch was de minister van mening dat dit incident tot een verbetering van de justitiële samenwerking zou moeten leiden

Afschaffing van de exequaturprocedure in het kader van de Benelux

Het Beneluxparlement nam eveneens eenparig een aanbeveling aan tot afschaffing van de exequaturprocedure in het kader van de Benelux. Krachtens een Verordening "Brussel II" die in 2001 in veertien van de vijftien toenmalige lidstaten van de Europese Unie van kracht werd, dienen de rechterlijke beslissingen inzake echtscheiding, scheiding van tafel en bed en nietigverklaring van het huwelijk niet langer het voorwerp te zijn van een exequaturprocedure (beslissing op grond waarvan een rechtbank een vonnis of een handeling in het buitenland op het nationaal grondgebied uitvoerbaar maakt) om in een lidstaat van de Europese Unie die niet de Staat is waar het vonnis werd geveld, erkend te worden. Deze Verordening "Brussel II" wordt nu vervangen door een Verordening "Brussel IIbis" die eveneens van toepassing is op de beslissingen met betrekking tot de ouderlijke verantwoordelijkheid, inclusief de bescherming van het kind. In een aanbeveling van 2004 vroegen de Beneluxparlementsleden de drie regeringen, in hoofdorde, de exequaturprocedure in de Beneluxlanden op het gebied van huwelijkszaken en ouderlijke verantwoordelijkheid, inclusief de onderhoudsverplichtingen, af te schaffen en deze afschaffing in het kader van een nieuwe overeenkomst te regelen. In bijkomende orde vragen zij dat de mogelijkheid wordt overwogen de afschaffing van de exequaturprocedure in de Beneluxlanden uit te breiden tot de handelszaken in het algemeen, en demarches te ondernemen om het Europees Verdrag van 15 mei 2003 betreffende het bezoekrecht van de kinderen snel te bekrachtigen. Noch Nederland noch Luxemburg hebben het Verdrag van 15 mei 2003 ondertekend en voor het Comité van ministers van de Benelux, lijkt het niet aangewezen dat de Beneluxlanden, gelet op het gering aantal Europese Staten dat het Verdrag heeft ondertekend, nu al met een bekrachtigingsprocedure zouden beginnen.

De heer Donner, Nederlands minister van Justitie, gaf daarbij volgende toelichting: zelfs indien de exequaturprocedure in Beneluxverband wordt afgeschaft, zal het voor een zeer korte periode zijn; het gaat om een zeer delicaat domein van het internationaal privaatrecht waarvoor een internationale organisatie op Europees niveau wordt voorbereid.

De heer Louis Siquet (België), indiener van het oorspronkelijk voorstel, die verklaart ten zeerste ontgoocheld te zijn over deze houding van het Comité van ministers, vraagt zich af wat nog het nut is van de Benelux indien de drie landen op bepaalde gebieden, zoals dit gebied, geen vooruitgang kunnen boeken. De leden van de commissie voor Justitie en Openbare Orde beroepen zich op een uiteenzetting van professor Jongbloed van de Universiteit van Utrecht, volgens wie de Beneluxlanden iets verder kunnen gaan dan de Europese Unie; in dit geval, aldus de heer Jongbloed, biedt de uitvoering van het vonnis door de gerechtsdeurwaarders voldoende waarborgen. Voor uitwassen valt niet te vrezen. Ook de heer Frans Weekers (Nederland), voorzitter van de Commissie voor Justitie en Openbare Orde, verklaarde ontgoocheld te zijn. Een aanvullende aanbeveling wordt aangenomen door de Beneluxraad.

Rampenplan

Op 14 februari 2005 werd een hoorzitting gehouden over de problematiek van het rampenplan. Aan de grenzen van de Beneluxlanden zijn er grote ongevallenrisico's, meer bepaald wegens de aanwezigheid van kerninstallaties en zogenaamde SOVESO-bedrijven. In een eenparig aangenomen aanbeveling vraagt het Beneluxparlement de regeringen de Belgisch-Luxemburgse akkoorden betreffende, enerzijds, de uitwisseling van informatie bij incidenten of ongevallen die radiologische gevolgen kunnen hebben en, anderzijds, de wederzijdse bijstand op het gebied van civiele bescherming tot het Beneluxniveau uit te breiden.

Westerschelde, IJzeren Rijn en HST

Het Beneluxparlement kwam eveneens terug op de dossiers betreffende de Westerschelde, de IJzeren Rijn en de HST, die achtereenvolgens door de heren Frans Wymeersch, Luc Sevenhans en Luc Willems (België) werden behandeld. Zoals bekend houdt de Benelux er niet aan die drie dossiers te koppelen, maar ze worden wel vaak in een adem genoemd.

Mevrouw Peijs, minister van Verkeer en Waterstaat, herinnerde eraan dat op 11 maart jongstleden Nederland en de Vlaamse regering tot een akkoord zijn gekomen over de uitdieping van de Westerschelde, waarin in compensaties voor Zeeland wordt voorzien. De heer Luc Van den Brande (België), gewezen Vlaams minister-president, vond het een goede zaak dat dit aanslepend dossier tot een goed einde werd gebracht. Met betrekking tot de IJzeren Rijn zal de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Nederland zich uitspreken over het verdrag betreffende de Arbitrage. De arbitragerechtbank zal zich dan kunnen uitspreken en de minister wees de beschuldigingen van verdragingsmanoeuvres, geuit door de heer Sevenhans, van de hand. Ook de heer Jean Eigeman (Nederland), die naar de complexiteit van het probleem verwees, verwierp die beschuldigingen. Inzake de HST, ten slotte, verheugde de minister zich over de goede samenwerking tussen Nederland en België. Toch uitte ze haar verbazing over het feit dat de duur van het traject tussen Brussel-Zuid en Amsterdam acht minuten langer zou duren dan oorspronkelijk was gepland.

Ook de spoorwegverbinding Brussel – Luxemburg kwam aan bod. De heer Xavier Bettel (Groothertogdom Luxemburg) bekloeg zich over de duur van dit traject waaraan niets wordt gedaan.

Programma voor 2005

Op het einde van de zitting keurde het Beneluxparlement de rekeningen van het begrotingsjaar 2004 goed. De voorzitters van de zeven commissies van het Beneluxparlement en van de werkgroep Grensoverschrijdende Samenwerking stelden eveneens hun flink gevuld werkprogramma voor 2005 voor. De volgende plenumvergaderingen van het Beneluxparlement zullen op 17 en 18 juni 2005 in Den Haag worden gehouden.

Manifest “naar een nieuwe Benelux”

Na deze openingsvergadering stelden de professoren Couwenberg van de Erasmus Universiteit Rotterdam en Gysels van de Universiteit Gent hun manifest "Naar een nieuwe Benelux" aan het Beneluxparlement voor waarin zij pleiten voor de ondertekening van een nieuw Verdrag tussen de drie landen. De invloed van die drie landen neemt immers voortdurend af terwijl die van de grote Staten van de Europese Unie steeds maar toeneemt.